

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Амортизаційна політика підприємства та проблеми її розвитку в багатьох країнах світу, в тому числі і в Україні, посідає вагомe місце. Вона відіграє важливу роль у забезпеченні фінансово-господарської діяльності підприємств у ринкових умовах господарювання.

На основі амортизаційної політики держави кожне підприємство розробляє і реалізує власну амортизаційну політику. Вона базується на встановлених державою принципах, методах і нормах амортизаційних відрахувань (термінах корисного використання). Разом з тим, кожен суб'єкт господарювання має можливість адаптації загальних державних принципів до конкретних умов діяльності. Таким чином, амортизаційна політика підприємства в тій чи іншій мірі відображає державну амортизаційну політику, що проводиться на різних етапах його економічного розвитку.

В економічній літературі немає єдиного трактування її сутності. Деякі автори вважають, що амортизаційна політика – це збільшення за рахунок внутрішніх джерел потоку власних фінансових ресурсів, шляхом формування амортизаційного фонду та зменшення податку на прибуток. Інші науковці розглядають амортизаційну політику як складову частину загальнодержавної політики формування власних фінансових ресурсів, яка полягає в оптимізації потоку власних засобів, що реінвестуються у виробничу діяльність. Проте такий підхід не розрізняє власних фінансових ресурсів окремого підприємства та державні кошти, а також визначає єдину мету амортизаційної політики як оптимізацію потоку власних засобів. Дещо іншу позицію щодо амортизаційної політики висловлюють А. Шот, О. Рудченко, Н. Омелянчик, М. Тютюн, які розглядають амортизаційну політику як сукупність заходів, що здійснюються державою і спрямовані на забезпечення нормального режиму відтворення основних фондів. Саме таку позицію Л.В. Овод вважає більш прийнятною для України на сучасному етапі розвитку, тому що амортизаційна політика має відповідати основному призначенню процесу амортизації основних засобів, що сприятиме оптимальному розвитку виробництва [1].

На даний момент існує низка невирішених питань, що призводять до проблем при формуванні амортизаційної політики підприємства. До таких проблем можна віднести:

1) проблема вибору оптимального методу нарахування амортизації. Згідно П(С)БО 7 метод нарахування амортизації обирається підприємством самостійно з врахуванням очікуваного способу отримання економічних вигод його використання. Обраний метод повинен найкращим чином враховувати всі фактори, які пов'язані з об'єктами, що амортизуються, та сприяти прискоренню

Юрія
ТИКИ НА
у в багатьох
она відіграє
ідприємств у
ідприємство
базується на
ртизаційних
ожен суб'єкт
ринципів до
а політика
ну політику,
ності. Деякі
за рахунок
формування
нші науковці
ьнодержавної
в оптимізації
ність. Проте
ідприємства
політики як
ортизаційної
І. Тютюн, які
дійснюються
відтворення
ійнятною для
політика має
х засобів, що
изводять до
а. До таких
изації. Згідно
м самостійно
вигод його
ховувати всі
прискоренню

оновлення необоротних активів. Нормативна база бухгалтерського обліку пропонує наступні методи нарахування амортизації: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий. Обираючи один з методів підприємство повинно враховувати всі переваги та недоліки кожного з них;

2) недосконалість амортизаційної політики держави;
3) відсутність контролю за цільовим використанням амортизаційних відрахувань;

4) суперечності щодо визначення економічної суті амортизації та функцій, які вона виконує. Серед різних груп учених виділяють такі основні позиції. Одні вважають, що амортизація є лише процесом поступового перенесення вартості засобів праці на вироблену продукцію; прихильники другої позиції вбачають амортизацію як процес поступового перенесення вартості засобів праці на вироблений продукт з метою використання цієї вартості для подальшого відтворення засобів праці; деякі автори розглядають амортизацію в якості інвестиційного ресурсу підприємств та держави.

5) проблеми визначення передбачуваних термінів використання основних засобів, оскільки, по-перше, мають місце істотні розбіжності у термінах корисного використання на аналогічні об'єкти, та, по-друге, встановлені підприємствами нормативні терміни корисного використання, в більшості випадків, не збігається із фактичними строками експлуатації об'єктів [2].

Отже, для покращення амортизаційної політики слід:

- дозволити підприємствам самостійно обирати й змінювати метод амортизації, з повідомленням податкових органів до початку податкового року;
- запровадити контроль за цільовим використанням амортизаційних коштів у разі, коли підприємства обирають нелінійні методи амортизації;
- забезпечити створення амортизаційного фонду і використовувати його за цільовим призначенням; це примушує керівництво підприємства витратити ці кошти на оновлення обладнання, що збільшує його конкурентоспроможність

Отже, амортизаційна політика є важливою складовою господарсько-фінансової діяльності підприємства. Вона дозволяє здійснювати управління витратами і фінансовими результатами, накопичувати необхідні фінансові ресурси і раціонально використовувати їх на потреби відтворення необоротних активів тощо. Тому її формування є дуже важливим для підприємства.

Список літератури

1. Трофимчук В. Я. Сутність, складові елементи та проблеми формування амортизаційної політики / В. Я. Трофимчук // Сучасні проблеми економіки і менеджменту: Міжнародна науково-практична конференція (10–12 листопада 2011 року), Національний університет «Львівська політехніка». – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 576–577.

2. Яремко І.Й. Знос і амортизація необоротних активів – інструмент оцінки капіталу підприємства: Монографія / І.Й. Яремко. – Львів: Новий світ, 2003. – 148 с.